

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
BALKANYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felélős szerkesztő: Dr. CZIFRAK JÁNOS.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények

3 lapos hasabcsapos petítor egyszerű hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyitlérét petít sora 50 fill.

A pusztító tüzek.

Az iveri aszályos nyár Magyarországon megint idetábla hozta a nagy tüzeket. Nincs nap, amikor legalább öt nagy tűzkatasztrófiáról ne adna hírt a köznapú sajtó. Pedig az is csak a tudósítók jóvóltából kapja az értesüléseit s bizonyosra lehet venni, hogy tudtunk nélkül még több falura szállt rá a vörös kakas, mint tudtunkkal.

S a veszedelem nemcsak a házak körül olalkodik: mindenütt ott van, ahol kárt tehet az emberi munkában. Az elsárgult rétségeken, a megaszott lombérdők sűrűjében, a kiszáradt nádasokban. S elég neki a legkisebb alkalom, egy szál gyufa eldobása, a tűzhelyről kigyórt szén parázs, egy szikra, amit a szél fölvet a zsuppetőre, vagy odasodor a kazlakra s rászakad a nyomorúság száz meg száz familiára.

S micsoda segédelme van a tehetetlen embernek ezzel a piros szörnyeteggel szemben?

A harangkötél, Magyarország legnagyobb részében mindmáig ez az egyetlen tűzrendészeti intézmény. A korai középkor óta mindig.

A harangkötél mint közgazdasági tényező. Ahol nincs fecskendő, víztartó, csőbőr, kátforgó, semmi község- s mentő munkának s mindenkéltűn nincs tűzlótló: a harangkötél mindenütt ott van. Ő csinálja a zürzavart, a fejevesszést, amikor senki se intézkedik, mint mindenki kommandíroz.

Figurázásnak tetszik ez az irás, pedig aki írja, annak semmi kedve a tréfához. A ki már látott kunyhót égni, az csak borzongással tud a tűzről beszélni. A kunyhó égése sokkal rémesebb látvány, mint a palotát s valami szörnyűség azt elgondolni, hogy csak ezen a városon is hány ezer kunyhó égett le Magyarországon a harangkötél asszisztenciájával.

Volt nekünk egyszer egy miniszterünk, aki el akarta pusztítani a harangkötél-szisztémát. Az erős Baross Gábor. Hagyatekában ma is ott van a teljes törvényjavaslat, mely törvényerővel kényszerítette volna a népet a tűz ellen való védekezésre. Baross kényszeríteni akarta a községeket, hogy szövetkezési alapon teremtsék meg saját tűzoltóságukat. Lekötötte volna erre a pótadót egy részét, amiből lehetett volna felelmezelt, hivatalos tűzoltóságot szervezni.

Baross elhunyt és elhunyt vele nagy terve is. Nem foglalkozik vele senki. Marad az egész hivatás a kipróbált, jó öreg harangkötélre, a középkori intézményre.

Ne bántsák az öreg szerszámot. Nemzeti specialitás ő is, feljebbvalójával, a nagyharanggal együtt. Mindakettő régóta missziót teljesít s mindakettő életszüksége az ezeréves Magyarországnak. A nagyharang is, meg a kötele is.

Ezek a gondolatok pedig azért kerülnek tollunk hegyére, mert ép a napokban hallottuk, hogy Pártosfalva derek lakossága

kézzel-lábbal palóklódik az ellen, hogy fecskendőt kelljen nekik venni. Minden parasztfurfang és agyafurtság aktióba lép, csak hogy e csekély költség alól kibújjanak. És ki akarunk bújni most, amikor napnap után rémesebbnél rémesebb tüzeseteről adnak hírt a lapok.

Pártosfalva népe szűkebbül, amikor nem akarja belátni, hogy a harangkötéllel nem lehet tüzet oltani. De bízunk a hatóságban, mely a törvénynek és szabályrendeletnek, amely minden község részére kötelező, amely egy tűzfecskendő berendezését, érvényt szerezvén, még végrehajtás utján biztosítani fogja azt az összeget, amely egy tűzi fecskendő célzaira szükséges.

Az állatok takarmányozása.

Levegő és táplálék nélkül nem létezhetik állat. Mind kettőről tehát az állattenyésztő gazdának kell gondoskodni ha azt akarja, hogy állattenyésztése jóvedelmévé legyen.

Az állatnak mindenek előtt testi melegét, mely általában 37-5-ra tehető, kell allandoan és minden viszonyok között fenntartania, mert ha az csak pár fokkal is süllyed, az állat egészsége, sőt élete is komoly veszélyben forogna s ennek fenntartására szükséges melegét a takarmány megemésztett részének, vagy ha koplat, saját teste egy részének, főleg a zsírnak oxidálása, elégetése által létesíti az állat, ezen eléges terménye az őrszénas, melyet az állat tüdején keresztül s a bőr légzés által kiválaszt.

A táplálkozásnak az állati hő fenntartása nem képezheti egyedüli célját. Még a teljes nyugalomban levő állat is tetemes munkát végez a

TÁRCZA.

Mikor a brigadérosnál is nagyobb ur voltam.

— a Muraszombat és Vidéke eredeti tárczája. —

Írta: Skrilcz István.

Fényes katonai multam egyik kimagasló pontját képezi az 1903. évi nagy gyakorlat.

Tartalomtól a hadgyakorlatról, mert nem kis dolog 40 nagy faluról falura mászni, kiváltképp oly szegény nép között, mint amilyen Máramaros és Ungmgyelett lakja, hol az ember itörök egy-egy lakházat megközelíteni is, mert bizony ott a sertés, szárnyas legtöbbször ugyanabban a kuzkóban húzza meg magát, hol a gazdája.

Végaszomra szolgált azonban, hogy így legalább — bár kényszerűségből — gyalog számszámalt végig járhatom a vadregényes erdős Kárpátokat, hogy megneveztem az ezen vidéken levő történelmi nevezetességi helyeket.

Gyenge vigasz lett volna mindez, mert hát bakátek nem sokat adnak az efféle szellemi táplálékokra, hanem ott fő a gyomor, a jó koszt.

E téren is biztosíva voltam, mivel még idejekorán sikerült megnyerem a markotányosné szívét, szívével szereltem, szerelmével a markotányos koscsi én megszereltem.

Hogy én megszereltem Julesát, mivelhogy így hívták lelkemadát, azon egy cseppet sem

esodálkozom, mert eltekintve gyomromtól, szép és övezgy asszony volt a Julesa néni, kinek szemében a tiszt urak is szívesen vizsgáltak volna a csillagokat, hanem igenis rejtély maradt előttem mindig, hogy ő mit is szeretett rajtam.

En ugyan semmi garanciát nem nyújtottam neki, mert pénzem nem volt, külsőm sem volt valami megyerő, minihogy es, és kir. froiter létemre sapkám a fülemig ért, bakancsom pedig fele más, egyiknek orra hegyes, a másiké tompa volt.

Valoszinű komoly szándékai lehettek, mert elég ügyesen sikerült elhitetnem vele, hogy cibélben urasági mas vagyok, már pedig azok jó sora mindenki előtt ismeretes.

Ilyen muntilóval felszereltem azután bátran indultam a nagy gyakorlatra, de jó dolgom is volt, olyan többé soha sem lesz.

Már vagy négy hete bolyongtunk, a midőn egy kis ruthen falucska lett volna hivatta egy egész brigadát befogadni. Beszálalásról szó sem lehetett, így hát a szabad mezőn sátrakat vertünk, sőt meg a brigadéros is kénytelen volt egy ilyen sátor lakója lenni.

Igen ám, csak hogy oda számára is kell, már pedig egész faluban szaludat nem is lehetett látni, mert az a csekély zabszalma itt valóságos takarmány számba ment. Szálmát pedig teremteni kell, ha mindjárt a pokolból is, hogy legalább a tiszt urak dereka meg ne fadjuljon.

Századosom mindjárt jelentette a brigadérosnak, hogy az ő századjában van az ezred

mákvirágja s ha ez nem szerez szálmát, akkor senkisé. Meg is kaptam a parancsot erre nézve.

Falu népétől megtudtam, hogy a harmadik falu határában van egy urasági majur, utnak is eredelem, de hogynise, amikor századosom megöröge, ha szalma lesz, egy a legközelebbi büntetésemet elengedi.

Illedelmesen köszöntöttem éppen az udvar eperfaja által időző ispán párt, majd előadtam jóvedelmem célját és mitűnt megkínáltak ütéssel, megadtam a kellő tiszteletet ő-nagyságának is, siettem elütetni ocsmány sapkámát — bár a bakancsomat is elültethettem volna — kezét csokoltam, ezt öszintén mondvá, számitásból is tettem gyomrom iránti előszeretből.

Ispán ur ki is adta rögtön a parancsot, hogy három szekeret rakjanak meg szalmával vitez urak számára, ő-nagysága pedig a kunyhába siettel nem kis örömmel, mert hoztak ám a sonkát és a bort.

Borozás közben kérdésműködésükre elmondtam multamat a mi fölötte mulattatta őket, mert egykeztem előadásomat közben-közben valódi baka füllentesekél fűszereim. Meg szívesen maradtam volna, de az átkozott beres jelentette, hogy a szeferek meg vannak rakva.

Illeim megköszöntem a szíves vendéglátást, de már a szekere csak úgy tettek fel, mert hát a hegy leve, nagyon erős leve.

Már regg elfutjak a zapistrángot, mikor megérkeztem, mindazonáltal örömmel fogadtak, mert hát szalma volt, a diésősg és bor mámorától

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szíves megújítását.

legzés, szívverés, kerődés, bélműködés stb. alkalmával, ezen munka is mind a takarmány illetve az állati test egyes részeinek elégetése által letesül, épp úgy, mint a gőzkazán alatt elégetett szén vagy más tüzelő, míg egyrészt a kazánban lévő vizet felforraltja, másrészt pedig a gőzgep által végzett mechanikai munkát végzi.

Mindenek ököből az állatnak is takarmánya vanok szüksége, ha nem akarja a gazda, hogy az lovasenyvedjék és tönkre menjen s a takarmány-szükséglet még jóval nagyobb, ha a gazda az állattól bizonyos termelést tej, hús, stb. vár, mert hogy ezen termelvények szintén a takarmányból származnak annak bizonyítása ma már felesleges.

Haszon állataink táplálékul csak a növényeket vagy annak egyes részeit tekinthetjük. Állataink táplálék tekintetében tehát a növényországra vannak utalva, melyből a legkülönbözőbb eredetű, kinézésű, ízű stb. anyagok használtak, a melyek azonban valamennyit tartalmaznak; fehérjét, zsírt, szénhidrátokat és ásványi sókat. A fehérje, a zsír a szénhidrátok és az állat szervezetének is lelhető ásványi anyagok képezik a tulajdonképeni tápanyagokat s ezek minőségétől és mennyiségétől függ a takarmány tápláló értéke s ezeknek, különösen az első három mennyiségének egymástól viszonyaitól, valamely takarmány tápanyaga. Az igazán számítós s okos gazda tehát arra törekszik, hogy az állatainak adandó takarmányban mindenkor a leghelyesebb s legjobb tápanyag legyen meg. De hogy azt tehessen feltétlenül takarmányra van szüksége elsősorban. Az idén azonban van-e takarmány a gazda embernek? Sajnos, de igen sok vidék gazdái takarmány hiányban szenvednek. Rétejinkről alig-alig tudunk össze vakargatni egy kevés anyaszént, sarjnak még annyi se lesz. Ha így tart az idő, s nem nyílnak meg az Ég csatornái, úgy még a répa s burgonya, tengeri terméskék is egyenlő lesz a nullával. Hát akkor mivel s hogy teleteljük ki állatainkat?

Igen sok vidéken a gazdák nyakra-főre adják el — potom áron — igas és haszonállataikat, hogy majd később mérég drágán vegyék meg tőből. Ez nem helyes. Dacára annak, hogy igen szomorú állapotokban vagyunk s igen szomorú ténnek megyünk elbe, mégis azt mondom s óva intem gazda társaimat e megmondolatlan eladástól, mert van azért olyan takarmányfeleség, mely kisegít bennünket, s át segít a telletetésen.

Ezeket a takarmányokat kivánon megismeretni gazda társaimmal elmondva rolok mindent a mit csak tudni kell.

Ezen takarmányfeleségekkel nagy mértékben segíthetünk a takarmány szükséges, felhasználva azokat, mint kisegítő takarmányokat.

A gazdaság által produkált nyerstermények ipari feldolgozása folytán, rendszerint olyan hulladékok nyeretnek, melyek nem csak, hogy állataink

etetésére alkalmasak, de tekintve részben nagy protein- és zsírtartalmukat igen kiváló abrakul tekinthetők s mint melléktermékek a tápanyag helyreállításánál, továbbá állataink termelőképeségének fokozásánál igen nagy szerepet játszanak.

Ilyen pld. a repezopogácsa. A tudományos vizsgálat kiderítette, hogy a repezopogácsában 24,5% protein és 7,24% zsír van legkisebb mennyiségben. Ezekből azt látjuk, hogy a repezopogácsa aránylag könnyen emészthető s viszonylag nagy protein tartalmánál fogva méltán a legkeresettebb koncentrált takarmányfélék közé tartozik.

A repezopogácsát etetés előtt jól meg kell zúzni vagy darálni, kivált az erősen préselt pogácsát, ha azokat csak, mint egy dió nagyságu darabokra zúzzuk, többnyire emésztetlenül ürítenek ki, kivált ha a falánk állat rágatlanul nyeli le az egyes darabokat. A repezopogácsa darát szárazon hirtűnk fel a takarmánykeverékre s azt rövid idő alatt feleteljük, mert ellenkező esetben, különösen akkor, ha nem tisztán repezoból, de itt-ott vadrepeze, vadmustár, vagy más keresztves virágu növény magva is van közte felette kellemetlen csipős szagot mustárolaj szagot terjeszt, melyet az állatok nem kedvelnek, ha azonban az állatok mégis megessék az gyomor-bél-vesét hűghyaggyagyladást sőt elvetéltet is okozhat. A mustárolaj nemcsak akkor mutatkozik, ha vad mustárnag is van a kisajlott repezoban, hanem akkor is, — noha kisebb mennyiségben — ha az langyos vízzel elegyítve néhány óráig áll.

A repezopogácsát leggyakrabban fejős tehennel eteljük, melyeknek fejüket és napontek legfeljebb 1. kg. repezopogácsát adhatunk, többet semmi esetre sem, mert különben a tejnek s vajnak kellemetlen csipős íze lesz, s azonfelül a vaj tulságos puha lesz. A pogácsát új apróra meg kell darálni s vagy szárazan elegyíteni a takarmánnyal vagy kissé meg is nedvesíthetjük, ha azt azonnal feleteljük.

Egy éven ahi szarvasmarhának nem való. Igas állatokkal sem etessük, mert szervezetüket pettyhód teszi, mindazonáltal, a más viszonyokat tekintve etethetünk.

Lovaknak repezopogácsa helyett inkább a lenmagpogácsát ajánlom.

Sertések fejünként és naponta legfeljebb 1/4 kg. repezopogácsát kaphatnak, mert ha többet adunk, húsuk, zsíruk kellemetlen ízűvé válik.

Az olajpogácsát, így a repezopogácsát is védeni kell a penésztől, a miért is szelős, hűvös helyen tartandó, szorosan egymásra halmozni nem szabad, mert nemcsak megpeneszedik, hanem meg is fűlled, felmelegszik a mi értékét nem kis mértékben alászállítja.

A melasse.

A melasse a cukorgyártás egyik végso terménye, mely 81,4% szárazanyagot s 81% nyerstertint tartalmaz. A melasse kesernyes, sós, édes

ízű s erősen hashajtó miért az etetésénél nagyon kell vigyázni legfeljebb 5 kg. etethetünk, de csak hízó ökrökkel.

Takarmányozás esetén kétszékával polyával kell összekeverni.

Szenteh Dező.
gazd szaktanárn.

HIREK.

— **Saint Julien Kelemen** gróf salzburgi helytartó családjával együtt Batthyányfalván tartózkodik már napok óta. A grófi család több látogatást tett a vidékbeli s radkersburgi arisztokratáknál.

— **Főri vadászat** gróf Széchenyi Tivadar nagybirtokos és v. b. t. t. a múlt héten három napig tartó fogolyvadászatot rendezett a radkersburgi út mentén elterülő vadász területén. Részt vettek a vadászatban a főri házigazdán kívül gróf Batthyány Béla cs. és kir. kamarás, gróf Batthyány Tamás, ifj. gróf Széchenyi Tivadar és dr. Czifrák János. Eselt 251 darab fogoly.

— **Szücs Károly** pénzügyi tanácsos a helybeli adóhivatal megvizsgálása céljából pár napig Muraszombában tartózkodott.

— **Saary József** kir. járásbíró, a járásbírószag kiváló vezetője e hó 9-én megkezdte szabadságát. Tavolletében Aczell József kir. járásbíró helyettesíti.

— **Aczell József** kir. járásbíró e hó 7-én megkezdett Taranyból — ahol szabadságidejét töltötte — és 8-án átvette hivatala vezetését.

— **Ifj. Horváth Pál** tb. főszolgabíró befejezve szabadságát visszatért Muraszombathá és elfoglalta hivatalát.

— **Csepéls a házak között.** Alig pár hete van csak, hogy Martonhelyen egy borzasztó tüzvész több gazdát döntött szerencsétlenségbe. A tüzvizsgálat megállapította, hogy a gőzcséplőgép volt az oka a veszedelemnek, mert a házak között volt elhelyezve. Akkor a közvélemény irtózatosan felzudult, azon az Ázsiába illő állapoton, hogy a hatóság hosszú évek óta bekészen túri, hogy minden gazda a saját udvarán cséplélt el gabonáját. Egy 1882-ből való szabályrendelet tiltja meg a házak közötti cséplést, s ezt a szabályrendeletet mindenütt respektálják csak Muraszombában nem.

A cséplési idő alatt, bármilyen száraz is az idő, akármelyik utcába bemegy az ember, mindenütt látja, hogy a legszűkebb udvarokon is cséplenek. Vigán tűzel a gőzgep, és csak Isten különös kegyelmének volt köszönhető, hogy eddig minden cséplési időnyben pár ház el nem égett. Végtelen könnyelműség az a hatóságoktól, hogy ezt a botrányos állapotot őlbe tett kezekkel nézik, ahelyett hogy a varmegyei szabályrendelet tiltó rendelkezéseinek érvényét szerencsének. A martonhelyi tűz után mindenfelé, utczán, casinóban, kocsmákban nagy felháborodással tárgyalták, hogy nem volna szabad túrni a belteleken való cséplést, s már pár napra rá, sőt a legutóbbi napokban egész napon át lehetett hallani egyik másik utcában a gőzgep morgását. A köz és vagyonbiztonság érdekében ezennel felhívjuk dr. Sömen Lajos tűzrendészeti felügyelőt és túzólt főparancsnok felhívni erre a tarbatatlan helyzetre, és felkérjük, hogy törvényadta jogánál fogva, de meg hivatalos kötelességéből is kifolyólag haladéktalanul tegye meg a szükséges lépéseket arra nézve, hogy a hatóság a legszigorúbban tiltsa el a házak közötti gőzgeppel való cséplést, kérjen a tilalom áthágoára példás

századosommal nem is akartam szóba állani, hanem egyenesen a brigáderos felé tartottam és nem épen valami katonasán jelentettem: „Herr Generalmajor ich melde gehorsamst a szalma itt van.”

Egy kissé lehűtött brigáderos nem volt válsza, ki a dicséret helyett azzal biztatott, hogy der Schweinkärl besoffen ist, morgen zum Rapport.

Nem láttam és hallottam más ezután semmit, csak kerestem a markotányos kocsit, a mit megtalálnom nagy nehezen sikerült is épen jókor, mert alig hogy kényelembe tettem magam a fedél alatt, már is csak úgy zuhogott az eső.

Hogy mi történt másnap delig, arról sejtésem sem volt, mert már javában sültöt a nap, brigádékn pedig már a harmadik falut is elhagyta, a mikor felebredtem nem kis örömmel mindjárt Julesám ölelő karjaival is találkoztam. Öröömöm nem sokáig tartott, mert figyelmeztetést rettenetes mulasztásomra és annak következményeire.

Nem sokat tördöttem vele, hisz egy büntetés-sel több vagy kevesebb, csak a reggeli volt most a fő a minék uri módon való elköltése után hagyatt ott menedékhelyemet egy haladatos cséplők között meg Julesánnak jóindulatát. Nem is sejtettem ekkor még, hogy ez volt az utolsó esők, az utolsó koszt.

Élszántan jelentkeztem századosommal, ki már ezredes úrtól kifaszott mákvirágjért, most pedig jöttem én.

Kihallgatásom mód felett rövid volt. Minden

megkérdés és védekezés nélkül rám szabták a 21 napi egyest és a 2 órai kikötést azzal indokoltam meg, hogy es. és kir. freiter létemre megfeledeztem rangomról és berogtam, de azért büntetnem jár, minthogy százados ur ennek elengedését már akkor igérté meg, még mielőtt ekövettem volna, hanem igenis 21 nap egyes kijár, mivel freiter és generális között egy kis különbség levén rangra nézve, már pedig freiter ur addig kegyelmesen nyújtzkodott a fedél alatt, a mig brigáderos ur boric ámult, rám szabták a két órai kikötést is, mert émulasztottam a kihallgatást és a kivonulást.

Meg azzal sem tördöttem sokat, hanem igenis kezdtem nem tetszeni nekem a dolog akkor, a midőn egy szilvafa törzshez köve valóban száználomra méltó helyzetemet drága Julesám is meglátta.

Elmult a két óra, mint sok egyéb kellemetlenség az életben, siettem hát Julesához, illetve a markotányos kocsiohoz, hol legnagyobb meglepetésemre Julesám többé nem mosolylyal és kiltárt karokkal, hanem megfőtő pillantásokkal fogadott. Jól emlékszem egy spritzer kétem, mert bizony a kikötés megviselt, de az Istenadta 25 fillérek előre való felzetését követelte.

Elfordult tőlem Julesa szive, de a markotányos kocsit rudja is.

Rossz idők következtek ezután réam, hanem azért katonai pályán elért sikereimmel mindig meg vagyok elégedve, mert egyszer mégis nagyobb ur voltam a brigáderosnál.

büntetést, s adja tudomására azoknak akit illet, hogy más városokban az illető géptulajdonosok, akik pénzért vagy részért, szóval haszonért dolgoznak, kötelesek a város területén kívül egy teljesen szabadon álló területen — valamelyik tartlón — gépjüket fellállítani, s a csépetelni akaró gazdák oda viszik gabonájukat kieséles végeit. Ezt a jelentékeny költséget el lehet viselni az egész lakosság nyugalma érdekében.

— **Ésküvő.** E hó 11-én delben tartotta Goldmann Herman jenuvi eszéki kereskedő esküvőjét Kohn Etelkával Kohn Lipot polgártársunk kedves lányával. Az esküvő megfelelő templom híján, az örömapa udvarában díszes baldachin alatt történt, melyet négy szép leány tartott. A Heimer nővérek és Hirsch Margit. A szertartást Erlich Miksa körmendi rabbi vezegte, aki magas szarnyaslans beszéddel intézett az ifjú párhoz, melyet a nagyszámú közönség mely meghatótsággal hallgatta. Ésküvő után lakoma volt.

— **Majális Battyádon.** A szünetelő diáksereg Szent-István napján, Battyádon a templom előtti kis ligetben nyári mulatságot rendez. A tanulmányok ismervé a rendező ifjak nagy agilitással kiváló sikerrel igézköz, amál is inkább mert a mult esztendő nagy siker, amikor az egész jara közönsége Battyádra sereglett, garantia arra nevez, hogy az ifjak az idén is ki tesznek magukért, és a tánczolni vágyaközó kis leányok nem hiába mennek oda.

— **Eljegyzés.** Varga Ferenc dobzonaki körjegyző jegyet váltott Lonesár Mariska kisasszonnyal Muraszombathán.

— **Nagy tűz Korongon.** Kedden delután 1 órakor a tűzjelző veszkürt rémes hangja riasztotta meg közsögünk lakosságát. Korong község felől hatalmas füstoszlop emelkedett a levegőbe. Csakhamar számosan siettek kerekpáron és kocsin Korongra, hol ekkor már a falu alsó végén lángban állott 4 ház, pár mellettekét és néhány kazal szalma. A tűz a kovácsműhelyben keletkezett, addig még fel nem derített okból. A mindennapi gyorsan előrohogó tűzoltók 5 feeskendővel támadták meg az egő házakat s megfeszített munkával sikerült a tüzet lokalizálni. Ezuttal különös díszesret érdemének a muraszombati tűzoltók, akik a tüzelés után szinte lühetetlen gyorsasággal a helyszínen termettek. Mire Muraszombathól az első bieklista kinn volt, nyomban utána megerkeztek a muraszombati tűzoltók is a kisebb feeskendővel, mely ezuttal kitünően működött. Tűzoltóink a lángteremt nyugoti végét fogták meg s ügyes védekezéssel megmentettek az egő házról alig 1 méternyire levő nagy kazlat és a 3 méter távolságra levő szuppal fedett házat. A kis körübelül 10000 korona, melynek egy része biztosítás révén megerült. Az egyik ólban bennégett három híven disznó is. A vizsgálat, hogy mi okozta a tüzet — folyamathán van.

— **Tanítók Muraszombathán.** A vasvármegyei általános tanító-egyesület ez idén Muraszombathán fogja évi rendes nagy gyűlését megtartani október hó folyamán. A gyűlés kiemelkedő momentuma az a két emlékezés lesz, amelyet Kondor Ferenc és Palmi Ódon felett fognak tartani. Kondor emlékeztet Vertes Sándor urdombi, Palmi Ödömet pedig Darvas Károly szombathelyi tanító fogja méltatni.

— **Atheizmet állomás előljáró.** Vikár Zoltán a felsőlendák-mátásdombi állomás előljáró a boba—csaktornya vonal Ötvös állomására helyezték át.

— **Tánczvigalom Hódoson.** A mult vasárnap sikerült nyári mulatságot rendezett a hódosi és környékbeli intelligencia, amelyen a muraszombati járásból is többen részt vettek.

— **Megköszül az új hid.** A fő-utca rozoga hídja, mely valóságos szegénye volt a városnak, végre elült a föld színeről. Helyette beton átvezet csináltatt az államépítészeti hivatal. Az építés ideje alatt az ut el volt zárva.

— **Az új szeszadó törvény folytán** úgy mint minden szesz ár, a világhírű Brazay sörszesz ára is drágább lesz már szeptember hó 1-től kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségeslet még e hó folyamán, szeptember elseje előtti szerzi be. A Brazay sörszesz, — mint ismertes — mindenütt kapható.

— **Filoxerás szőlők.** Bernhard Rezsó soproni szőlészeti és borászati felügyelő penteken városunkban idözött, a homan Takáts R. István gazdaköri titkár kíséretében kiszállott Vaslak és Völgyes községekre s az ottani szőlők megtekintése után megállapították, hogy a filoxera nagymértékben felépett.

— **Csaló ügynökök.** Két szélhámos ügynök járt a vidéken és sikerült nekik néhány úri család becsapni. A csalás oly agyafurta volt kiszelve, hogy meg a bizalmatlan természetű ember is könnyen lepre mehetett. A két jólőtözött ferfu vaszonnemivel hazált. Volt náluk kiváló minőségű rumburgi és szépesi vaszon, amit aránylag mérsékelt árat adtak el. Ahol sikerült az üzlet, ott a kereskedők egyike azzal állott elő, hogy nagyobb szállítmánya érkezett valamelyik vasuti állomásra, amit pénzhányja miatt nem tud kiváltani, tehát kéri a kundschaftot, hogy előlegezzen neki 20—30—40 koronát, aminek ellenében deponál két vég rumburgi vasznat. Addig kunyoráltak, míg több helyen kaptak is előleget. A vaszonert azonban nem jöttek vissza, mert a esomagok felbontása után kiderült, hogy az előleg sokkal több, mint amennyit a zálog ér. Mult heten Vasmegezen elfogták a jeles üzletembereket, akik Zalaiban is jó üzleteket csináltak.

— **Gyógyulatan hazafelé.** A budapesti Pasteur intézet igazgatósága a veszett eb által megmártak közül 23-at, az oltások sikeres befejezte után, mint gyógyultakat, haza boesátott.

— **Elbocsátás az állam kötelekéből.** Bacsiics Mátvásné, szül. Neumann Anna, Mária, volt alsócsalagányi, most langwendin lakost a befügy-miniszter saját kérésére a magyar állam kötelekéből elbocsátotta.

A Divat.

— A Divat Újság-ból. —

Még alig hogy a nyári divat kialakult, máris vannak divatveők, természetesen párisiak, melyek az új idény divatjával kezdenek foglalkozni. Az ő igyekeztüket értjük, de szinte érthetetlen azoknak a hölgyeknek az igyekezte, akik mint az eses ember a falat kenyerre, olyan mohón lesnek egy-egy olyan újdonságra, melyet óriási összegben vásárolnak.

Ezzel igaz, elérték azt, hogy olyan ruhájuk van, a milyen még senkinek sincs, de elérték azt is, hogy a ruhájuk még nem léven kipróbált termék, néha nagyon is furesza, vagy ha a legszében sikerült is, mire divatosa lesz, nála és általa már a divatját multa. Kár pedig a feltűnésért ennyi pénzt költeni, mert ha valaki éppen feltűnni akar, tegyen magára elősőbb izstelenésegeket, amire mintát fájdalom bőven találhat nálunk is.

Minden idegenből hozzánk került ember azt mondja, hogy annyi szép nő mint Budapesten, sehol sincsen. Miért van megis az, hogy oly kevesse teltszetsők? A választ erre nem nehéz megadni: nem az a hibájuk, hogy nem tudnak öltözökni.

A leghatározottabban állíthatjuk, hogy a mi hölgyeinknek az öltözökösükben nines felett egyeni izstésük; mindent utánoznak a mi idegen és mindent tulzoltat. Amikor utcai viseletnek divatossá lett a rövid szoknya, a mi által csak éppen annyi rövidséget kell érteni, hogy a ruha ne érje a földet: a hölgyeink oly rövidre szabatták a szoknyájukat, mintha turistatúra készülete volna a Tátrába, pedig csak a Kossuth Lajos-utczába mentek. Amikor a nagy kalap volt divatos, nálunk a nagyból egy kisebbszerű kocsikerek lett; a kis kalap, már alig látszott a vendéghaj „fengerben” stb.

Mi is a helyes öltözökös tika? Nem a tükre az, hanem egy jó divatlap, melyben minden megtalál, amire szükség van. Ilyen lap a Divat Újság, mely meghozza híven a párisi mintákat is, de hoz képeket bőven a sokkal finomabb és sokkal egyszerűbb angol ruhákból, a melyek alatt ne értsünk esapán kabátos öltözéket.

Még csak suttogva emlegetik, hogy az öszre a direktor meg a görögös tunika lesz a divat és a Divat Újság augusztus 1. száma már bővelkedik ilyen új mintákkal.

Egyébként jövendőltétjük, hogy lejárt a rövid újj kora és meg az ezuttal kevesebbé buggyosan varrt blúz ujj is hosszú lesz. A felöltő hosszának és felbuzuznak igérekzik.

— **Divat Újság** minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negydevre postán való szerküldéssel, két korona 20 fillér. Előfizetni legelőszérűben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Újság kiadóhivatala Budapestben, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. sz. házában van.

Szerkesztői Úzenet.

P. I. Barkóc. Közleménye tisztán magán jellegű dolog, és nem képezzen közérdeklet az ön által kért rovathán helyet nem foglaltat. Ha mindenáron közrekarja adni kérem forduljon a kiadóhivatalhoz, mert a czikk csak mint nyiltter kerülhet a lapba.

Nyiltter.*)

3598/1908 B. sz.

Ö Felsége a király nevében!

A szombathelyi kir. törvényszék, mint Büntető bíróság a dr. Prugberger Vince kir. törvényszéki bíró ehk. Vukó Miklós kir. törvényszéki bíró és dr. Valkó Miklós kir. törvényszéki bíró, valamint Stelcer Viktor kir. törvényszéki jegyző mint jegyzöközvényvezető részvetele mellett a kir. ügyészségk 1908. évi február hó 19-iken 1231/1908. B. szám alatt kelt vádiratában Vaj Mihály vádolt ellen hivatalból üldözendő rágalmozás vétségé miatt foglalt vad fölött a kir. törvényszéknek 1908. évi 2496/1908. szám alatt kelt végzés folytán Bárdossy László kir. ügyész, mint közvádlónak a szabadláton levő vádlottnak dr. Tóth László ügyvédjelöltnek, mint védőnek jelenléte nélkül 1908. évi június hó 11-ik napján megtartott nyilvános förtárgyalás napján a vád és védelem meghallgatása után a következőleg

ítélt:

A kir. törvényszék szabadsábon levő Vaj Mihály 46 éves ág. evang. kisbírtokos, 50000 korona értékű vagyonnal bíró rónaói születésű és lakos vádlottat büntöské mondja ki a Btk. 260. §-ába ütözöz a 270. §-2. pontja szerint minősülő hivatalból üldözendő rágalmozás vétségében, amelyet az által követt el, hogy Vasvármegye alispánjaköz 1907. évi szeptember 2-án 16410. szám alatt beadott feljelentésben Barták János hatványdi segélyjegyző azzal a fejezeti után büntethető eskömönylevő vádolta, hogy Barták 1907. évi augusztus 3-án itasan nem Rónafő községe adót szedni, amely vádja valótlannak bizonyult; és ezért a Btk. 260. és 92. §-a alapján az 1892. évi XXVII. törvényczikk 3. §-ában megjelölt celokra fordítandó az ítélet jogerőre emelkedésétől számítva 15 nap alatt végrehajtás terhé mellett füzendöz, igazolt behajhatatlanság esetén öt (5) nap fogház büntetésre átváltoztandó ötven (50) korona pénzbüntetésre ítéli.

Vádlott köteles a 60 korona 40 fillér eddigi felméről állásai és a felmérőlendő rábirtarási költségeket az 1890. évi 35. törvényczikk 9. §-ában meghatározott módon és időben a n. kir. kincstár részére megfizetni.

A kir. törvényszék elrendeli, hogy a jelen maraszódt ítélet a „Muraszombat és Vidéke” című lapban vádlottak költsége közé tétessék.

Sértett képviselőket a költség marasztalására vonatkozó indítványt elutasítja.

Indokok:

Vaj Mihály vádlott Vasvármegye alispánjaköz 1907. évi szeptember hó 2-án 16410. szám alatt beadott feljelentésben azzal vádolta Barták János hatványdi segélyjegyzőt, hogy 1907. évi augusztus hó 3-án itasan nem Rónafő községe adót szedni.

Ezen s a feljelentésben felhozott egyéb vádak miatt Barták János ellen fejelemi eljárás elrendeltetett s annak befejezte után a vad alól jogerőleg felmentetett s Vaj Mihály az eljárási költségek megfizetésére köteleztetett, mert a fejelemi eljárás során megállapítottat, hogy Barták János az adózásék alkalmával nem volt itás s a feljelentésben foglalt egyéb vádak is alaptalanokká bizonyultak.

Vádlott a förtárgyalás során beismerte, hogy a feljelentést ő adta be Vasvármegye alispánjaköz.

Mintthogy Bárdossy Ferenc, Janza János és Mericza János tanuk eskü alatt egybehangzóan azt vallották, hogy Barták János az adózásék alkalmával nem volt itás állapotban.

Mintthogy pedig vádlott Barták Jánosról, aki közhatalomát, tényleg állított, mely hivatalos községeire vonatkozott, a valóság esetén fejelemi büntetését volna maga után.

Mintthogy vádlottak ezen vádjuk egy a fejelemi eljárás, mint a förtárgyalás során valótlanok bizonyult, de a hamis vád meg nem állapítottat.

Vádlottak fenti esköménye a Btk. 260. §-ába ütözöz, a 270. §-ának 1. bekezdése szerint minősülő hivatalból üldözendő rágalmozás vétségének tényvallási elemét kimeríti, öt abban büntöské kimondani kellett, figyelemmel arra, hogy súlyosító körülmény nem észleltetett, ellenében vádlottak büntetlen előlétele, az adózásék miatt felengedő kelt állapota, alacsony miveltiségi foka oly nyomtatékos enyhítő körülmények, hogy a kir. törvényszék a fogházbüntetésnek a legkisebb mértékét is nagyon súlyosnak találta, azért alkalmazta a Btk. 92. §-át és vádlottat a rendelkező részben meghatározott pénzbüntetésre, mint tettevén arányban állónak találta büntetésre jutottat.

Büntény közzétekre vonatkozó intézkedés a Bp. 479., 480 §-án, az ítéletnek a hirtalpon való közzétételének

*) E rovatban közöltötekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

elrendelése a Btk. 277 §-án, sértett képviselőjének a költség marasztalására vonatkozó intézkedés pedig a Btk. 270 §-ának 2 pontjában a m. kir. curia 22. számú teljes társi döntvényén és a Bp. 42. és 13. §-án alapszik.

Kelt Szombathelyen, 1908. évi június hó 11. napján Dr. Prugberger Vincze s. k. t. elnök. Dr. Valkó Miklós s. k. előadó.

3597 B 1908. szám

VÉGZÉS.

Ezen elsőbbségi ítélet a főtárgyaláson jelen volt felek meggyőzésa folytán a Bp. 494 §-a értelmében jogerőre emelkedett. A kir. törvényszék az i. bíró-sági ítélet hiteles és a végrehajthatóságának a Bp. 494. §-a negyedik bekezdése értelmében való biztosításával ellátott másolatát a vádlottal érkelesi és vagyoni bizonyítványának a költséggjegyzéknek áttételével kiadja a szombathelyi kir. ügyészségnek.

Ezzel egyidejűleg a büntügyi iratokhoz bekért és 1907. B. 3615 B. 1907. szám alatt beíratott 1907. B. 361 sz. iratokat a szentgotthárdi kir. járásbírósnak a 2. napló-szám alatt fekvő 9507/907. számú iratokat pedig a muraszombati szolgabíróságnak visszaküldi.

A jogerős ítéletet a magánféllel jelen végzés kapcsán közli.

Kelt Szombathelyen, 1908. évi június hó 30-ik napján. A kir. törvényszékelnél, mint Bűntető bíróságnál

Stelezer Viktor, Dr. Prugberger Vincze,
jegyző, h. elnök

3598/1908. szám

A 3598. számú ítélet végrehajthatóságát és jogerő-ségét a Bp. 494. §-a értelmében bizonyítom.

Kelt Szombathelyen a kir. törvényszékelnél, mint Bűntető bíróságnál, 1908. évi június 30-ik napján.

Dr. Prugberger Vincze,
helyettes elnök

Apró hirdetés.

Könyvtár órák. A muraszombati gazdakör könyvtára nyitva van naponta délelőtt 11—12 óráig a titkári hivatalban. — A Dunántúli Közművelődési Egylet könyvtára pedig szerdán delu-tán 1—2 óráig áll a közönség rendelkezésére az állami óvodában.

Verik Gergely szőlészeti munkavezető Muraszombathalban állását elfoglalta, a ki munkásságát igénybe óhajlja venni, a gazdákör iro-lájában jelentkezhetik.

Szénát és erő takarmányt közvetít a gazda-kör, ha az iránt megkeresik.

Eladó ezüst nyulak. Most Lajos muraszombati ezüst nyul tenyészetéből kiváló, fajtisza példányok eladók a következő áron: 3 hónapos nyul darabonként 4 korona, 5 hónapos 6 korona, tenyészkepes 10—20 korona, 18 hónapos bak 20 korona.

Egy jó házból való fiu tanonc-nak felvétetik Tomka György vas- és fűszer kereskedésében Alsó-Lendván.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Painsci comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

póteka

egy régióknak bizonyult háziázer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult készvényül, orszául és megbízhatónak, kedve-remmel, sokes képpen használtra.

Figyelmeztetés. Silány hamistanyók miatt bevarslások óvatok legyenek és csak olyan uveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára uvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyzdván minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

**D. Richter gyógyszeriára az „Arany orszáslánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.**

Mindennapi szétküldés.

Egy jó erkölcsű-fiu felvétetik

tanoncznak

Arnstein Benónél Alsólendván.

**LEGJOBBÁK A
RESICZAI EKÉK,
LOSONCZI VETŐGÉPEK
és
KALMÁR FELE ROSTÁK**

Kiváratra szívesen küldünk árjegyzéket.
A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyá-
rának Vezérigazgatója, Budapest V.
Vácsi körút 32.

Felhívás.

A Szarvaslakon székelő „Szarvaslak-
vidéki Takarékpénztár Reszvénytár-
sága“ Igazgatósága ez uton is felhívja t.
résztvényeseit, hogy

jegyzett részvényeik

után a további 50%-ot, azaz részvényenként
ötven koronát folyó évi október hó 1-ig
az intézet pénztárába vagy a Muraszombati
Mezőgazdasági Bank (Muraszombat) pénz-
tárába befizetni sziveskedjenek.

A befizetés elmulasztása az alapsza-
bályok 6-ik §-ának intézkedését vonja
maga után.

Szarvaslakon, 1908. évi július hó 27.

Az igazgatóság.

3050/1908. ikt. sz.

Hirdetmény.

A muraszombati kir. járásbírószék, mint tkvi hatóság reszeröl közzé tétetik: miszerint a Kör-mend — Zalalövő — Óriszentpéter — Muraszombati (magyar délynyugoti) h. é. vasut számára az alább megnevezett határokbán kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínerre a következő határ-napok tüzetnek ki, ugymint: Pétöfa, Péterhegy,

Kerkaszabadhegy, Mátýásdomb és Órfalu közsé-
gekre nézve 1908. szeptember hó 11-én délelött
9 óra, Mátýásdomb állomásra; Musznya, Vaslak,
Battyánd, Márkushaza és Muraszombat községekre
nézve 1908. szeptember hó 12-én délelött 8 óra,
Muraszombat állomásra.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint meladani észrevételek a fentelbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett terfogat, ugy a feljegyzett szolgalmak s jogosultságok iranti kifogásaik többé tekinthetnek nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, akik a fen-nebbi határokbán a Körmend—Zalalövő—Óri-szentpéter—Muraszombati h. é. vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimu-tatás kitért kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármí czím alatt igényt tartanak; ezeket 1908. évi október hó 24-ig ezen telekknövi há-társágnál amál bizonyosabban bejelentésük, minthogy a később jelenteközök észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítás és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatul, akinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekelezett vagy felülkelezett teletek pedig ezental a kisajá-tított területeiről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekshivatalban betekinthező.

Kelt Muraszombaton, 1908. július 22. én.

Aczél, kir. jbró,

Ki szép akar lenni használjon Mintsek-féle

Aranka-Crémét.

Egy tégey ára 1 korona, nagyobb róza színben 2 korona, Aranka szappan 70 fillér, Aranka moszdó víz 1 korona, Aranka hölgypor 1 korona, nagy 2 korona.

Kinek öszül a haja használjon Aranka haj-
íjtót 1 üveg utátitással 2 korona.

Ki gyönyörű szőke haját akar használjon Aranka hajszókitőt 1 üveg 1 kor, nagy 2 kor.
Kapható: Muraszombathal Bölcs néla gyógyszerárában
ugy a **Mintsek Géza** vegyészeti labora-
készítőnél toriumában.

Kecskemét.

6 korona értékű rendelésnél ingyen csomagolás és szállítás.

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Tüzifa eladás.

Van szerencsem a n. é. közönség bernes tudomására hozni, hogy Muraszombathal, Kiskanizsán Horváth József városi rendőr telken, valamint a vasuti állomás mellett

tüzifa raktárt

rendeztem be.

Az árak szállítás nélkül a következők:

Bükk- és gyertyán hasábfa méterölenként 36 kor.

Nyirfa ” 32 ”

Fürészelt kemény kevert botosfa ” 24 ”

A házhoz szállítás Muraszombatba méterölenként 1 kor. 50 fill.

Megrendelhető Horváth József városi rendőrnél és Kemény Mórnl Muraszombathal.

Maradtan teljes fizetelettel

Schwarzcz Izidor,
tüzifa kereskedő.